

Francouzská verbo-nominální spojení desémantizovaného slovesa s konkrétním substantivem (*prendre un bus, faire une douche*) a jejich české ekvivalenty
(FF JU České Budějovice, 2018)

Cílem práce T. Sekalové je testovat chování verbonominálních konstrukcí, v nichž figuruje sémanticky vágní sloveso a konkrétní substantivum.

V úvodní části práce nejprve diplomantka vysvětluje základní pojmy, s nimiž bude dále pracovat. Postupně tak představuje pojmy jako predikát verbální složený, predikát verbonominální a frazeologismus. Řeší otázku typu substantiva (dějové, rezultativní, konkrétní). Pracuje s odbornou literaturou (Gross, Radimský, Jelínek), kterou dokáže správně interpretovat, a informace v ní obsažené se jí daří adekvátní formou zpracovat do vlastního výkladu.

Dále za pomoci korpusu frWac vymezuje autorka soubor spojení, která pak bude podrobně zkoumat. V úvodu praktické části pak zmiňuje problém, který je de facto pro celou koncepci práce klíčový – jak odlišit konkrétní substantivum od abstraktního? Metoda T. Sekalové totiž spočívá v podrobení zkoumaných konstrukcí testům obvyklým pro identifikaci komplexních verbonominálních predikátů s kategoriálním slovesem. Tyto testy jsou založeny právě na předpokladu, že jméno je zde predikativní, tzn., že aktualizuje vlastní valenční rámec, jehož participantí mohou zastávat různé „predikativní“ sémantické role. V té souvislosti má smysl hovořit např. o „subjektu“ jména – *Petr* a *vzorek* ve spojení *Petrova analýza vzorku* mají (při dějovém čtení substantiva) stejnou sémantickou roli jako *Petr* a *vzorek* ve spojení *Petr analyzuje vzorek* (nemusí jít nutně o „subjekt“, to je kategorie větněčlenská. V případě konkrétních substantiv jako např. *stůl* nebo *kámen* je pak problém o valenčním rámci (ve smyslu predikátové sémantické struktury) hovořit – můžeme se tedy ptát, zda lze vůbec uvažovat o „subjektu“ substantiva *kámen*, jak naznačují testy na koreferenci subjektů, které T. Sekalová používá. Další složitou otázkou je role genitivu (ve francouzštině *de* + N) a přivlastňovacího determinantu/přídavného jména. Genitiv totiž může fungovat nikoli jen v ostře vymezeném protikladu posesor / agens (či jiný „subjektový“ aktant), ale může mít i roli vágně identifikační, ve smyslu „element v genitivu má něco společného s detonátem jména“ – v příkladu textu: *Petr a Pavel zabíjejí prasata pana Špejlíka. Petrova prasata hrozně kvičí, kdežto Pavlova ne. Petr a Pavel* v tomto příkladu nejsou posesorem (tím je *pan Špejlík*) ale ani bychom neřekli, že jsou agentivním „subjektem“ substantiva *prase*. Tímto bych chtěl podnítit diskuzi, zda fakt, že je možné přiřadit nějakému jménu „subjekt“ (tzn. genitiv může být jednoznačně čten jako subjekt-participant děje) není samo o sobě kritériem jeho ne-konkrétnosti. Zdá se totiž, že všechny příklady, které T. Sekalová vyhodnotila jako „mající rysy VNP“ vždy odpovídají událostnímu, tedy ne-konkrétnímu čtení substantiva (*lumière, signe, navette, siège, test* apod.).

Uvedené poznámky je třeba brát jako podnět do diskuze. Výzkum, který T. Sekalová provádí, je zajímavý a podnětný, dotýká se řady složitých otázek, které mohou být různě řešeny v závislosti na zvoleném teoretickém rámci. Výzkumný postup aplikuje důsledně a pečlivě. Závěry, ke kterým dochází, mohou být předmětem dalších studií.

Vytýkám pravopisnou nedbalost v uvádění francouzských příkladů (velmi častá absence shody v minulém participiu).

Další pozn.:

str. 48: testy dějovosti v případě *chemin* jsou dle mého názoru pozitivní

str. 54: *faire la couverture* není (v analyzované větě) „vytvářet přebal“, ale „být na první stránce časopisu Vogue“

Stať „Závěr“ spíše odpovídá žánru „Resumé“.

Závěr:

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou **v ý b o r n ě**.

V Českých Budějovicích dne 4. 6. 2018.

doc. PhDr. Ondřej Pešek, Ph.D.